

## 6. søndag efter påske: Joel 3,1-5

0	<sup>1</sup> Og derefter,
1	da vil jeg udgyde min Ånd over alt menneskeligt;
5	jeres sønner og døtre vil profetere,
4	jeres ældste få drømme
4	og jeres unge mænd se syner.
3	<sup>2</sup> Også over jeres tjenestefolk vil jeg i de dage udgyde min Ånd.
2	<sup>3</sup> Jeg vil udvirke underfulde fænomener på himlen og på jorden
4	med blod, ild og røgsøjler.
3	<sup>4</sup> Solen vil igen blive til mørke
5	og månen til blod,
4	førend HERRENS store og forfærdelige dag indtræffer.
0	<sup>5</sup> Også
1	vil enhver
4	som påkalder HERREN,
3	blive reddet.
2	For på Zions bjerg og i Jerusalem findes redningen,
4	sådan som HERREN har lovet,
3	for de overlevende
4	som HERREN kalder på.

## Komposition

I Joel 1-2 opfordres til bod på grund af en græshoppeplage, der her også kan være et billede på fremmede magters militære invasion (1,1-2,20).<sup>1</sup> Det er afsæt for et løfte om ikke blot materiel velsignelse for Zion, men også åndelig undervisning ved en 'lærer til retfærdighed' (2,23).<sup>2</sup>

Derefter vil der i fremtiden under et kommende angreb fra alle folkeslag følge en Åndsudgydelse samtidig med en redning fra angriberne.<sup>3</sup> Herren vil forsvare Zion mod dets angribere ved dommen over folkeslagene (Joel 4).

## Boks 1 Afgrænsning af Joel 3

II Velsignelse og åndsudgydelse (2,18-3,5)

. In Velsignelse og sejr (2,18-20)

. 1 Velsignelsen i naturen (2,21-27)

. 2 Åndsudgydelse (3)

. . Ånden over alle (3,1-2)

. . På Herrens store dag (3,3-4)

. . Påkaldelsen (3,5)

III Jerusalems redning (4,1-17)

## Kernen

Det indledende løfte om, at Herrens Ånd hældes ud over dem gentages i begyndelsen og slutningen af det indledende afsnit (3,1-2), og det betones, at det omfatter alle individuelt.<sup>4</sup> Det omfatter piger og unge mænd, ja *Også over (w<sup>3</sup>gam)* karle og tjenestepiger i husstanden vil det gælde uanset køn eller social status.

Det sker på Herrens store og forfærdelige dag (v 3-4), hvor han redder Zion. Essensen i den åndelige transformation er, at de reddede 'kalder på' Herrens navn i bøn om indgriben som følge af, at Herren 'kalder' dem (v 5. 1 Mos 4,25-26).

## Kommentar

Der indtræffer *underfulde fænomener* (v 3) med blod, ild og røgsøjler, som står i kontrast til redningen på Zion.<sup>5</sup> Det hentyder til udfrielsen fra Egypten (2 Mos 7,18-21), men måske også til pagtsblodet (24,8), og til Herrens manifestation i ilden og røgen i helligdommen (40,34-38).

Teksten er det centrale løfte om, at mennesker får Herrens Ånd (Es 32,15; 44,4-5. Jer 31,31-34. Ez 36,26; 39,29. Zak 12,10). Den citeres direkte af Peter på pinsedag (ApG 2,17-21). Den er en nøgle for Paulus i forståelsen af evangeliets forkyndelse (Rom 10,13), Israels frelse (Rom 11,26) og frelse uden forskel i køn og status.<sup>6</sup>

<sup>1</sup> Boden i Joel 2 affødte et gensvar: *wayqamē<sup>2</sup> YHWH l'ʔaršō* 'Herren greb passioneret ind over for sit land' (Joel 2,18), så han giver materiel velsignelse (2,19) og forsvare dem mod fjenden (2,20). Derefter tiltales landet ved en intens opfordring til ikke at være bange (2,21) og nu skiftes til løfter om fremtiden.

<sup>2</sup> Zions børn vil glæde sig over *hammôre<sup>h</sup> lišdāqā<sup>h</sup>* 'læreren til retfærdighed' og *gešem mōre* 'regn fra en lærer', eller 'fra tidligregn?', og fra *malqōš* 'senregn' (Joel 2,23), ligesom han tidligere har gjort. De vil få rigelige afgrøder, og de vil lovprise Herren for alt det overvældende, han har gjort (2,26), ja 'I vil erkende, at jeg er midt i Israel som Herren jeres Gud' (2,27).

<sup>3</sup> De to begivenheder er angivet som sammenfaldende. Det første løfte om Ånden indledes med *w<sup>h</sup>āyā<sup>h</sup> ʔah<sup>h</sup>re-xēn* 'og det vil være derefter' (Joel 3,1). Der andet løfte om redningen af Zion forankres i det første med *kt hinnē<sup>h</sup> bayāmūm hāhēmā* 'for se bare! I disse dage' (Joel 4,1).

<sup>4</sup> *ʕal-kol-bāsār* 'over alt kød' er her oversat, så det udtrykker kontrasten mellem mennesket af natur i modsætningen til et individ præget af Guds Ånd. En anden mulighed er dog at forstå det som en reference til *ethvert menneske* (Es 40,5-6).

<sup>5</sup> *mōftīm* 'underfulde fænomener' bruges helt specifikt om miraklerne foran Faraos (2 Mos 4,21; 7,3,9,11; som sammenfatning i 11,10) og om hændelserne i Egypten i 5 Mos 4,34 og herefter en del gange i Moses' tale. Det bruges om et underfuldt tegn for Jeroboam (1 Kong 13,3,5), om Hizkijas helbredelse (2 Krøn 32,24,31) og om personer, der er symboler for Guds frelse (Es 8,18; 20,3. Ez 12,6,11; 24,24,27. Zak 3,8). Det er også en model for genkomsten (Luk 21,11).

<sup>6</sup> Jesus brugte renselsesvandet som billede på, hvordan Ånden hældes ud over hver enkelt troende (Joh 7,39). Løftet gælder *jeres sønner*, hele den fremtidige universelle kirke (ApG 2,39), mens også *døtre* som de fire evangelister, som Filip var far til (ApG 21,9). I menigheden er der ingen forskel på slaver og frie (1 Kor 12,13).